Justitieutskottets betänkande

1981/82: 20

om passkyldighet vid s. k. sjöturer, m. m. (prop. 1981/82: 16)

Propositionen m. m.

I proposition 1981/82:16 har regeringen (justitiedepartementet) föreslagit riksdagen att anta ett vid propositionen fogat förslag till lag om ändring i passlagen (1978:302).

Utskottet har inhämtat yttrande från konstitutionsutskottet över propositionen i viss del. Yttrandet (KU 1981/82:5 y) fogas till detta betänkande som *bilaga*.

Det vid propositionen fogade lagförslaget har följande lydelse.

Förslag till

Lag om ändring i passlagen (1978: 302)

Härigenom föreskrivs att 2, 5, 31 och 32 §§ passlagen (1978: 302) skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
2 §	
Pass utfärdas av passmyndighet. Polisstyrelse är passmyndighet inom riket. Passmyndighet utom riket är beskickning, lönat konsulat samt sådan olönad konsul som *chefen för* utrikesdepartementet bestämmer.	Pass utfärdas av passmyndighet. Polisstyrelse är passmyndighet inom riket. Passmyndighet utom riket är beskickning, lönat konsulat samt sådan olönad konsul som utrikesdepartementet bestämmer.
5 §	
Svensk medborare får ej resa ut ur riket utan att medföra giltigt pass. Vad som har sagts nu gäller dock ej	Svensk medborgare får ej resa ut ur riket utan att medföra giltigt pass. Vad som har sagts nu gäller dock ej
1. på fartyg mönstrat sjöfolk under tjänstgöring ombord på fartyget eller fiskare under yrkesutövning,	1. på fartyg mönstrat sjöfolk under tjänstgöring ombord på fartyget eller fiskare under yrkesutövning,
2. medlem av besättning på luftfartyg under tjänstgöring ombord på luftfartyget, om han har luftfartscertifikat eller därmed jämförlig handling,	2. medlem av besättning på luftfartyg under tjänstgöring ombord på luftfartyget, om han har luftfartscertifikat eller därmed jämförlig handling,

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
3. den som är medborgare även i annat land än Sverige och som medför av myndighet i det landet utfärdad legitimationshandling, vilken gäller som pass,	3. den som är medborgare även i annat land än Sverige och som medför av myndighet i det landet utfärdad legitimationshandling vilken gäller som pass,
4. den som reser till Danmark, Finland, Island eller Norge.	4. den som reser till Danmark, Finland, Island eller Norge,
	5. passagerare på fartyg som efter utresan med återvändande tur anlöper svensk hamn, om passageraren enligt de villkor som gäller för resan inte tillåts stiga i land i främmande stat och medför särskilt passerkort för resan.

Det ankommer på polisen att övervaka efterlevnaden av bestämmelserna i första stycket. Den som enligt första stycket skall medföra pass vid utresa ur riket är skyldig att på begäran visa upp sitt pass för polisman eller annan passkontrollant. Motsvarande skyldighet föreligger vid inresa från utomnordiskt land, om det svenska medborgarskapet inte styrks på annat sätt.

31 §

Föreligger med hänsyn till allmän tjänst som passökanden innehar eller eljest särskilda skäl, får pass utfärdas av *chefen för* utrikesdepartementet. I fråga om sådant pass gäller ej 4, 6–16 och 18–30 §§.	Föreligger med hänsyn till allmän tjänst som passökanden innehar eller eljest särskilda skäl, får pass utfärdas av utrikesdepartementet. I fråga om sådant pass gäller ej 4, 6–16 och 18–30 §§.
Om återkallelse av pass som avses i första stycket beslutar *chefen för* utrikesdepartementet.	Om återkallelse av pass som avses i första stycket beslutar utrikesdepartementet.

32 §

Regeringen eller *chefen för* utrikesdepartmentet får till förmån för passökande eller passinnehavare medge avvikelse från denna lag när det påkallas av särskilda förhållanden.	Regeringen eller utrikesdepartementet får till förmån för passökande eller passinnehavare medge avvikelse från denna lag när det påkallas av särskilda förhållanden.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1982.

Utskottet

I propositionen föreslås ett undantag från den skyldighet att medföra pass som enligt passlagen normalt gäller för svensk medborgare vid resa ut ur det nordiska passkontrollområdet. Undantaget skall enligt förslaget avse s. k. sjötursresenärer som enligt de villkor som gäller för resan inte får stiga i land i främmande stat.

Vidare föreslås en formell ändring i passlagen av den innebörden att de beslut i passärenden m. m. som f. n. skall meddelas av chefen för utrikesdepartementet i fortsättningen skall ankomma på departementet som sådant.

Utskottet, som i det sistnämnda hänseendet inhämtat yttrande från konstitutionsutskottet, finner inte anledning till erinran mot förslagen i propositionen.

I anslutning till de ändringar i passlagen som utskottet sålunda tillstyrker bör vidtas en redaktionell jämkning av 28 § samma lag på sätt framgår av utskottets hemställan.

Utskottet hemställer

1. att riksdagen antar 2, 5, 31 och 32 §§ i det genom proposition 1981/82:16 framlagda förslaget till lag om ändring i passlagen (1978:302),
2. att riksdagen beslutar att 28 § samma lag skall ges följande såsom *Utskottets förslag* betecknade lydelse:

Nuvarande lydelse	*Utskottets förslag*
28 §[1]	
Mot beslut av övervakningsnämnd enligt denna lag förs talan genom besvär hos kriminalvårdsnämnden eller den hovrätt, hos vilken *han* skulle ha kunnat anföra besvär över beslut som avses i 37 kap. 8 § *samma balk*.	Mot beslut av övervakningsnämnd enligt denna lag förs talan genom besvär hos kriminalvårdsnämnden eller den hovrätt, hos vilken *klaganden* skulle ha kunnat anföra besvär över beslut som avses i 37 kap. 8 § *brottsbalken*.

Mot överläkares beslut om anmälan enligt 20 § 1 får talan ej föras. Talan mot annat beslut av överläkare enligt denna lag förs genom besvär hos utskrivningsnämnden eller beslutsnämnden för psykiskt utvecklingsstörda. Mot beslut av utskrivningsnämnd eller beslutsnämnd förs talan hos psykiatriska nämnden genom besvär.

3. att riksdagen antar det genom propositionen framlagda lagförslaget i den mån det inte omfattas av utskottets hemställan under moment 1, dock med den ändring av ingressen som följer av utskottets hemställan under moment 2.

Stockholm den 1 december 1981

På justitieutskottets vägnar
BERTIL LIDGARD

[1] Senaste lydelse 1981:221.

Närvarande: Bertil Lidgard (m), Lisa Mattson (s), Eric Jönsson (s), Arne Nygren (s), Björn Körlof (m), Lilly Bergander (s), Gunilla André (c), Hans Pettersson i Helsingborg (s), Göte Jonsson (m), Helge Klöver (s), Karl-Gustaf Mathsson (s), Bonnie Bernström (fp), Stina Eliasson (c), Margareta Andrén (fp) och Elis Andersson (c).

Bilaga

Konstitutionsutskottets yttrande

1981/82: 5 y

över proposition 1981/82:16 om ändring i passlagen

Till justitieutskottet

I proposition 1981/82:16, som hänvisats till justitieutskottet, föreslås vissa ändringar i passlagen (1978:302). Bl. a. föreslås ändringar i 2, 31 och 32 §§ av den innebörden att de beslut i passärenden som f. n. skall meddelas av chefen för utrikesdepartementet i fortsättningen skall ankomma på departementet som sådant. Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 1982.

Justitieutskottet har den 3 november 1981 beslutat hemställa om konstitutionsutskottets yttrande över propositionen såvitt avser de föreslagna ändringarna i 2, 31 och 32 §§ passlagen.

Beträffande lagtextförslagen hänvisas till propositionen (s. 2–3). Motiveringen finns i propositionen (s. 5–6) i avsnittet "2. Utrikesdepartementets handläggning av passärenden".

Utskottet har inte funnit anledning till erinran mot de ändringar som i propositionen föreslås i 2, 31 och 32 §§ passlagen.

Stockholm den 17 november 1981

På konstitutionsutskottets vägnar
BERTIL FISKESJÖ

Närvarande: Bertil Fiskesjö (c), Hilding Johansson (s), Anders Björck (m), Olle Svensson (s), Per Unckel* (m), Yngve Nyquist* (s), Sven-Erik Nordin (c), Wivi-Anne Cederqvist (s), Bengt Kindbom (c), Daniel Tarschys* (fp), Kerstin Nilsson (s), Jan Prytz (m), Bertil Hansson (fp) och Lars-Erik Lövdén* (s).

* Ej närvarande vid justeringen.

Norstedts Tryckeri, Stockholm 1981